

Dante: Az isteni színjáték

A NAGY ÖSSZEGZŐ

Az alábbiakban Dante **ISTENI SZÍNJÁTÉK** *Pokol (INFERNO)* részének 11. énekéből találsz idézetet. Ebben a Pokol beosztását, a bűnök rangsorát ismerheted meg. *Olvasd el, majd készítsd el a saját beosztásodat rajz vagy írás formájában! Írj kilenc emberi cselekedetet, magatartást, melyet bűnösnek vélsz! Az utolsó, az általad legnagyobbnak tartott bűn legyen. Vesd össze a dantei és a saját beosztásod! Fogalmazd meg 3-5 mondatban, miért értékeljük másképp az emberi bűnöket a XXI. században!*

Manapság is elítélendő, ha valaki bűnt követ el. Vannak olyan bűnök, amelyek elkövetését törvények tiltják: lopás, csalás, gyilkosság. Ám az íratlan emberi törvények szerint is kell élnünk: tiszteletben kell tartanunk embertársainkat, türelmesnek, igazságosnak kell lennünk. Manapság e két (emberi és jogi) előírásnak megfelelően kell élnünk. A társadalmi változások, a magántulajdoni különbségek magukkal hozták, hogy jóval gyakoribbak a vagyon ellen elkövetett bűnök, és ezek sajnos az erőszakot is magukkal vonzzák.

Valóban van különbség a bűnök mértéke között. Manapság már a keresztleletlenség nem bűn, hiszen mindenki vallási, erkölcsi világnézetétől függ, hogy csatlakozik-e valamely egyházhoz. Ugyanakkor a csalásnál és árulásnál is nagyobb bűn, ha megölünk valakit. Az én értékrendem szerint ma az alábbi bűnöket büntetném:

irigység, erkölcstelenség, gonoszság, csalás, embertársaink értékeinek elvétele, hazugság, erőszak, mások sanyargatása, gyilkosság.

2. Dante műve, **AZ ISTENI SZÍNJÁTÉK** korának tudományát, filozófiáját, szellemiségét is összefoglalja. Neves irodalomtudósok a kor enciklopédiájának, lexikonának tartják.

*Készíts te is enciklopédiát! A következő szavak **AZ ISTENI SZÍNJÁTÉK** által felidézett fogalmak. Írj hozzájuk tartozó szócikket! Ezek elkészítéséhez használd a megjelölt forrásokat vagy az internetet!*

vallás: Vallásnak azt a – megismerésben, gondolkodásban, érzésben, akaratban és cselekvésben kifejeződő – meggyőződést nevezzük, amely szerint személyes vagy személytelen transzcendens erők hatnak életünkre. Vallásosnak nevezzük az embert, aki a vallás tanait igazságként, valóságként elfogadja. A vallások olyan hitrendszerek, melyek általában megválaszolják az alábbi kérdéseket:

az Isten, istenség vagy istenségek, illetve természetfeletti erők léte (vagy nemléte)

az istenségekhez, szent dolgokhoz, más emberekhez és a világhoz való helyes viszonyulás módja

életünk értelme, az életben vállalható helyes célok

erkölcsi rendszer, beleértve a „jó” és „rossz” minősülő cselekedetek meghatározását

a létezés más lehetséges formái, úgymint mennyország, nirvána, purgatórium vagy pokol, és az ezekre való felkészülés módjai.

A világvallások: kereszténység, buddhizmus, hinduizmus, iszlám, izraelita vallás.

Szenháromság: (latinul Sancta Trinitas) több keresztény felekezet tanítása szerint a három isteni személy (Atya, Fiú, Szentlélek). A szenháromságbeli személyek egységéről, egyenlőségéről és különbözőségéről szóló tan a Szenháromságban. XVI. Benedek pápa így fogalmazta meg a Szenháromság lényegét: "Az ember, Isten képmása, a szeretetben lesz először teljesen önmaga. Az örök Atya irántunk való szeretetében elküldte saját Fiát hozzánk, és a Szentlelket ajándékozta nekünk, hogy Isten gyermekeivé tegyen bennünket. Váljunk e kegyelemhez méltóvá! A Szenháromság Isten tartson meg benneteket mindenkor a szeretetében!"

allegória: Az allegória görög eredetű szó, képletes beszédet, hasonlításra alapuló gondolkodásmódot jelent. Azaz egy elvont fogalmat képszerűen, vagy egy önmagában láthatatlan elképzelést vagy elképzeléseket egy látható képen jelenít meg; egy elvont valóságot érzékelhetővé tesz. Legtöbbször az olyan művészi kifejezésmódot értjük alatta, amikor az elénk állított ábrázolás, jelenet vagy cselekvő és beszélő személyek mögött valami más jelentést is kell gondolnunk. Ez a másik jelentés az allegorikus vagy átvitt értelem. Allegória lehet akár egyetlen szó is, de lehet egy egész történet is. A történetekben megkülönböztethetjük egyrészt a parabolikus allegóriát, amikor - a mértani alakzathoz hasonlóan, amely csak egyetlen ponton érintkezik a tengellyel - egyetlen gondolatot fejez ki, részleteinek nem feltétlenül van átvitt jelentése.

Másrészt vannak *valóságos allegóriák*, amelyekben minden részletnek allegorikus jelentése van. Az allegória a klasszikus retorika egyik gondolatalakzata, kifejtett, folyamatos metaforai képekben kifejezett gondolat. Az allegória más mond, mint amit gondol, azaz kettős jelentése van: konkrét és elvont.

túlvilág: A középkori ember szerint az evilági létünkben elkövetett tetteink, cselekedeteink szabják meg, hogy a halál után lelkünk hová kerül. A túlvilág három nagy területe a Pokol, a Purgatórium és a Paradicsom, mennyország. A római katolikus teológia szerint elsősorban a halálos bűnök, illetve a hét főbűn miatt jut egy lélek a pokolra. A bocsánatos bűnöket elkövetőknek még vannak esélyei az üdvözülésre, de előtte végig kell szenvedniük a tisztítóűz gyötrelmeit. A Paradicsomba a bűneitől megtisztult lélek juthat.

komédia: A vígjáték ókori elnevezése (a görög kommosz 'gúnydal' szóból). A műfaj meghatározó esztétikai minősége a komikum, konfliktusának megoldása szerencsés (sohasem tragikus); értékszerkezete alapján az önmagukat valódi értékeknek feltüntető álértékek pusztulását mutatja be. Dante értelmezése szerint a költői elbeszélés egyik formája, mely minden mástól, így a tragédiától is különböző. A komédia és a tragédia közti különbség az, hogy a tragédia jól kezdődik és rosszul (tragikusan) végződik, a komédia pedig fordítva.

bűn: A bűn filozófiai-erkölcsi fogalom, amely valamely erkölcsi előírás megszegését („a bűn elkövetése”) vagy az erkölcsi előírás megszegésével felálló állapotot („a bűnben élés”) jelöli, gyakran vallásos szövegkörnyezetben használt. Más szóval, a bűn olyan cselekedet, tevékenység, kijelentés, gondolat vagy éppen mulasztás, amit az adott erkölcsi norma tiltottnak, hibásnak, rossznak, vagy elmarasztalándónak tart. A bűn rendszerint valamilyen tiltott vagy elítélt cselekedet végrehajtására vonatkozik, azonban egyes vallások (mint például a kereszténység) esetében a bűn nem feltétlenül cselekedet, hanem gondolat vagy kijelentés eredménye is lehet. A bűn következménye a bűnhődés, amely másoktól vagy Istentől ered, és amelyet az evilági vagy túlvilági élet során, vagy például az újjászületéskor kell elszenvedni.